

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/56/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816205092
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8816205092.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Antónii Kandravej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: EOS KSI Česká republika, s.r.o., Novodvorská 994, 142 21 Praha, IČO: 25 117 483, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti žalovaným: 1/. U. X., O.. XX.XX.XXXX, V. O. B. Č.. XXX, XXX XX O. B. a 2/. E. X., O.. XX.XX.XXXX, V. O.Ý. B. Č.. XXX, XXX XX O. B., o zaplatenie 69.747,98 CZK s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 18.10.2017, č. k. 3C/200/2016-42, jednomyselne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Spor právne posúdil podľa ust. § 262 ods. 4, § 387 ods. 1, § 388 ods. 1, § 391 ods. 1, § 392 ods. 1 a 2, § 397, § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, § 55 ods. 1, § 517 ods. 1 a 2, § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., § 1 nariadenia vlády ČR č. 142/1994 Sb., čl. 2 bod 1 nariadenia Rady č. 44/2001, čl. 3 ods. 1 Dohovoru.

3. Rozhodnutie odôvodnil zistením, že právny predchodca žalobcu Česká spořitelna, a.s. ako banka a žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade ako klienti, uzavreli dňa 04.07.2006 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorou sa banka zaviazala poskytnúť žalovaným peňažné prostriedky až do výšky 100.000,- CZK a žalovaní sa zaviazali splatiť poskytnutý úver pravidelnými mesačnými splátkami v sume po 2.065,- CZK vždy k 15.dňu každého mesiaca, s tým, že prvá splátka bude zaplatená dňa 15.08.2006 a posledná splátka dňa 16.07.2012 v sume 2.032,90 CZK. Česká spořitelna, a.s. výzvami na zaplatenie dlhu zo dňa 10.02.2010 oznámila žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade, že ku dňu 05.02.2010 nebola napriek písomnému upozorneniu uhradená dlžná čiastka 6.195,- Kč a vyzvala ich na úhradu najneskôr do 14.03.2010 s upozornením, že v prípade, že v uvedenej lehote pohľadávku nezaplatia, stane sa celý zostatok úveru s príslušenstvom splatným dňom nasledujúcim po uplynutí uvedeneho dátumu. Právny zástupca žalobcu listami zo dňa 22.02.2014 označenými ako Pokus o zmier, vyzval žalovaného v 1. rade a žalovaného v 2. rade na uhradenie pohľadávky spolu v sume 3.068,19 eur, pozostávajúcej z neuhradeného úveru vo výške 77.815,40 CZK, zmluvného/zákonného úroku vo výške 510,06 CZK. Súd prvej inštancie z úradnej moci prihliadol na oslabenie nároku žalobcu voči spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania. Uzavrel, že najneskôr ku dňu 15.03.2010 nastala predčasná splatnosť úveru. Štvorročná premlčacia doba podľa ustanovení Obchodného zákonníka, ktorý je potrebné na daný právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy aplikovať, začala plynúť najneskôr dňa 16.03.2010 a uplynula dňa 16.03.2014. Žaloba bola žalobcom podaná na súde až dňa 18.03.2014. Nárok žalobcu voči žalovaným tak súd prvej inštancie posúdil ako premlčaný, keďže žaloba bola na

súde podaná až po uplynutí štvorročnej premlčacej doby. Výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý poukázal na zrejmu nesprávnosť v napadnutom rozsudku, a to v časti označenia žalovaného v 1. rade. Súd prvej inštancie označil žalovaného v 1. rade ako: U. X., nar. XX.XX.XXXX, O. B. XXX, XXX XX O. B.. Správne označenie žalovaného v 1. rade však je: U. X., nar. XX.XX.XXXX, O. B. XX, XXX XX O. B.. Žalobca tiež poukázal na skutočnosť, že žalobu bola podaná na súde telefaxom dňa 14.03.2014, t. j. pred uplynutím premlčacej doby. Súd prvej inštancie podanú žalobu zamietol z dôvodu, že premlčacia doba uplynula dňa 16.03.2014 a žaloba bola na súde podľa názoru súdu podaná až dňa 18.03.2014. Nakoľko žaloba bola podaná na telefaxovú prepravu na súd dňa 14.03.2014, pričom toto podanie bolo následne doplnené originálom, ktoré žalobca podal na poštovú prepravu dňa 17.03.2014, nedošlo k premlčaniu jeho nároku. Súd prvej inštancie podľa názoru žalobcu nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko súd neprihliadol na telefaxové podanie žalobcu, ktorým žalobca podal žalobu na súd dňa 14.03.2014 (t. j. pred uplynutím premlčacej doby, ktorá podľa názoru súdu uplynula až dňa 16.03.2014). Na základe vyššie uvedeného žalobca navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť, resp. ho zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnil si trovy odvolacieho konania.

5. Žalovaní sa k odvolaniu písomne nevyjadrili.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávnenou osobou (§ 359 C.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Sb. Občianskeho zákonníku (ďalej „Obč. zák.“) spotrebiteľskými smlouvami jsou smlouvy kupní, smlouvy o dílo, případně jiné smlouvy, pokud smluvními stranami jsou na jedné straně spotřebitel a na druhé straně dodavatel.

8. Podľa § 55 ods. 2 Obč. zák. ujednání ve spotřebitelských smlouvách ve smyslu § 56 se považují za platná, pokud se spotřebitel nedovolá jejich neplatnosti (§ 40a). Ovlivňuje-li však také ujednání přímo i další ujednání smlouvy, může se spotřebitel dovolat neplatnosti celé smlouvy.

9. Podľa § 56 ods. 1 Obč. zák. spotřebitelské smlouvy nesmějí obsahovat ujednání, která v rozporu s požadavkem dobré víry znamenají k újmě spotřebitele značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran.

10. So zreteľom na ustanovenia Občianskeho zákonníku možno uzavrieť, že účastníci uzavreli dňa 04.07.2006 spotrebiteľskú zmluvu. Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že predmetná zmluva je zmluvou typovou a že žalovaní nepoužili predmet plnenia na podnikanie. Rovnako by nemali existovať pochybnosti, že pôvodný veriteľ je podnikateľom a predmet konania sa týka jeho podnikateľskej činnosti. Postúpeniu pohľadávky sa povaha predmetnej právnej veci ako spotrebiteľskej nezmenila.

11. Niet žiadneho dôvodu, aby na predmetnú právnu vec spotrebiteľskej povahy nemala dopadať právna ochrana vyplývajúca z ust. § 56 Občianskeho zákonníku (ďalej len „OZ“). Odvolací súd považuje spotrebiteľské zmluvy vzhľadom na vzťah medzi podnikateľom a nepodnikateľom (B2C, businessman to consumer) a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy za typické občianskoprávne vzťahy. Prvoinštančný súd sa síce ex offo zaoberal premlčaním nároku uplatneného žalobcom, no na daný zmluvný vzťah aplikoval obchodnoprávnu úpravu s tým, že zmluva o úvere je absolútnym obchodom a vrátane dojednaní o premlčaní sa preto aplikuje 4 ročná premlčacia doba, pričom ustálil, že žalobca podal návrh na začatie konania až po márnom uplynutí štvorročnej premlčacej doby.

12. Odvolací súd v prvom rade zaoberal odvolacou námietkou žalobcu, ktorý v odvolaní namietal nesprávny záver súdu prvej inštancie ohľadne posúdenia uplynutia štvorročnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 16.03.2014. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že

žalobca podal návrh na začatie konania až dňa 18.03.2014, teda po márnom uplynutí štvorročnej premlčacej doby. Z obsahu spisu má odvolací súd však preukázané, že žalobca podal návrh na začatie konania prostredníctvom telefaxovej prepravy už dňa 14.03.2014, pričom toto podanie následne doplnil originálom, ktorý žalobca podal na poštovú prepravu dňa 17.03.2014. Z uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil uplynutie štvorročnej premlčacej doby, keďže nezohľadnil podanie žalobcu urobené prostredníctvom telefaxovej prepravy dňa 14.03.2014. Už len táto skutočnosť zakladá dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku.

13. V ďalšom odvolací súd podrobil prieskumu záver súdu prvej inštancie ohľadne aplikácie štvorročnej premlčacej doby.

14. Odvolací súd nijako nepopiera argumenty, že úver je absolútnym obchodom a že na úver dopadá tretia časť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. Predmetná vec je však v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou (ustanoveniami Občianskeho zákonníka). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Teda ide o typický občianskoprávny vzťah. Úverovanie spotrebiteľov patrí medzi najfrekventovanejšie občianskoprávne vzťahy.

15. Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnú úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (porov. rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci 5MCdo 20/09, rozsudok OS Banská Bystrica vo veci 61Cb 221/09). Základ vnútroštátnej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa v Českej republike predstavuje ust. § 51a a nasl. Občianskeho zákonníka. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly oproti zneniu Občianskeho zákonníka sa dostali do rozporu s § 56 ods. 1. Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah vrátane premlčania predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa.

16. Odvolací súd sa preto nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého na predmetnú spotrebiteľskú vec nedopadá právná úprava občianskeho práva, ale obchodného práva.

17. V tejto súvislosti odvolací súd pripomína judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej je spotrebiteľ pri uzatváraní zmluvy v nevýhodnejšom postavení tak z dôvodu sťaženej vyjednávacej pozície, ako aj z dôvodu informovanosti (C-240/98 až C-244/98 Oceáno Grupo Editoriale, C. Monstanza Claro C-76/10 POHOTOVOSTĚ a iné). Niet dôvod nechrániť dobromyseľnosť spotrebiteľov vychádzajúcu z dôvery v objektívne občianske právo a prehnane chrániť dodávateľa, ktorý sám zmluvu koncipoval, resp. postupníka jeho pohľadávky a odsúval uplatnenie práva na súde.

18. Predmetná vec sa týka práva Európskej únie (Smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách; ďalej „Smernica“). Treba však povedať, že ak sa neberie do úvahy výber programu a podpis, tak spotrebiteľ takmer žiadnym spôsobom neparticipuje na koncipovaní zmluvy. Faktická nerovnosť medzi dodávateľom a spotrebiteľom pri vzájomnej kontraktácii je zjavná a viacero rozhodnutí Súdneho dvora na to poukazuje (napr. rozsudok C-168/05 Monstanza Claro, bod 25, 26, 27). Odvolací súd sa s názorom prvoinštančného súdu nestotožňuje a ako už uviedol, postavenie spotrebiteľa nie je prípustné zhoršiť oproti právnej úprave v Občianskom zákonníku a vrátane zmluvy o úvere, ktorý odvolací súd nespochybňuje, že je absolútnym obchodom. V rámci kolízie dvoch noriem na ten istý inštitút sa však použije občianskoprávna úprava. Treba pripomenúť, že ide o formulárovú zmluvu, ktorej predformulované zmluvné podmienky spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť.

19. V súvislosti s aplikáciou Občianskeho zákonníka v súvislosti s námietkou premlčania v spotrebiteľských veciach odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo 14/2014.

20. Keďže sa súd prvej inštancie odchyľil od aplikačnej praxe Krajského súdu v Prešove a svoje rozhodnutie, resp. dôvody odchylenia žiadnym spôsobom neodôvodnil, jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné, pričom takýmto postupom súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Za takejto situácie odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b) C.s.p.).

22. Po vrátení veci súd prvej inštancie bude postupovať v naznačených intenciách, pričom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vyslovený v odôvodnení tohto uznesenia (§ 391 ods. 2 C.s.p.).

23. Súd prvej inštancie rozhodne v novom rozhodnutí i o trovách tohto odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 C.s.p.

24. Pri písomnom vyhotovení rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 3C/200/2016-42 zo dňa 18.10.2017 došlo ku chybe v písaní v jeho záhlaví, keď súd prvej inštancie nesprávne uviedol meno žalovaného v 1. rade - U. X., nar. XX.XX.XXXX, O. B. XXX, XXX XX O. B., pričom správne má byť žalovaný v 1. rade označený - U. X., nar. XX.XX.XXXX, O. B. XXX, XXX XX O. B. tak, ako to vyplýva zo spisu ako aj z návrhu žalobcu na opravu rozsudku (č. l. 49).

25. Podľa § 224 CSP, súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejmé nesprávnosti. Krajský súd v Prešove preto túto chybu v písaní v súlade s citovaným zákonným ustanovením opravil.

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).